

Vergaderjaar 2013–2014

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1860

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juni 2014

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij een fiche aan te bieden die werd opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche 1: Mededeling bouwstenen EU-strategie Afghanistan 2014–2016

De Minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans

Fiche: Mededeling bouwstenen EU-strategie Afghanistan 2014–2016

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Gezamenlijke mededeling van de Hoge Vertegenwoordiger en de Europese Commissie aan het Europees Parlement en de Raad – Bouwstenen voor een EU-strategie in Afghanistan 2014–2016

Datum ontvangst Commissiedocument

30 april 2014.

Nr. Commissiedocument

JOIN(2014) 17

Pre-lex

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:52014JC0017>

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

Niet opgesteld

Behandelingstraject Raad

Raad Buitenlandse Zaken (RBZ).

Eerstverantwoordelijk ministerie

Buitenlandse Zaken

2. Essentie voorstel

Doel van het voorstel van de Commissie en EDEO (Europese Dienst voor Extern Optreden) is een overkoepelende strategie voor de ontwikkeling van Afghaanse instellingen, zodat weerbaarheid (resilience) tot stand komt die nodig is om de reeds geboekte vooruitgang te waarborgen. Hoofddoelstellingen van de strategie zijn de vrede, stabiliteit en veiligheid in Afghanistan en de omliggende regio te verbeteren, de democratie te versterken, de economische en menselijke ontwikkeling aan te moedigen, zoals de verdere verbetering van de toegang tot de gezondheidszorg en het onderwijs, en de rechtsstaat en de naleving van de mensenrechten, in het bijzonder de rechten van vrouwen en meisjes, te versterken.

Het voorstel behelst een strategisch kader om de civiele acties van de EU en de lidstaten in Afghanistan beter te coördineren, waarbij EU-doelstellingen voor de periode 2014–2016 worden vastgelegd en geplande interventies om deze doelstellingen te verwezenlijken, worden beschreven. Daarbij worden vier prioriteiten onderscheiden: 1) Bevorderen van vrede, stabiliteit en veiligheid in de regio: steun uitspreken voor inclusieve vrede waarbij geweld wordt afgezworen en mensenrechten (vrouwenrechten) worden gerespecteerd; 2) Versterking van democratische structuren: streven naar functionerende democratie op nationaal provinciaal en districtsniveau o.a. via inclusieve en transparante verkiezingen en via capaciteitsopbouw; 3) Bevorderen van de economische en menselijke ontwikkeling: onder andere door bevorderen investeringen; 4) Versterking van de rechtsstaat en de eerbiediging van de mensenrechten, in het bijzonder de rechten van vrouwen en kinderen: meer gelijkheid voor de wet van alle burgers en een framework voor juridische hervormingen en versterken justitiële instituties. Het tegengaan van corruptie en rechten van vrouwen zijn dwarsdoorsnijdende thema's.

Het Tokyo Mutual accountability Framework (TMAF)¹ heeft een centrale plaats in het voorstel en blijft de basis voor de toekomstige relatie tussen de internationale gemeenschap en de Afghaanse regering.

3. Wat is de Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling en de eventueel daarin aangekondigde concrete wet- en regelgeving? Hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten?

Bevoegdheidsvaststelling:

De mededeling betreft het gebied van ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp. Op dit terrein gaat het om gedeelde bevoegdheid. De EU is bevoegd op te treden. Dit belet de lidstaten niet hun eigen bevoegdheid uit te oefenen (artikel 4 lid 4 VWEU).

De mededeling bevat geen voorstellen voor concrete wet- en regelgeving. De Commissie en EDEO stellen wel strategische doelstellingen – en geplande interventies ter verwezenlijking van deze doelstellingen – vast voor de periode 2014–2016. Dit strategisch kader is bedoeld om de civiele acties van de EU en de lidstaten beter te coördineren (op onder andere het gebied van democratie, de rechtstaat en mensenrechten). De strategie zal tevens dienen als platform voor de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst inzake partnerschap en ontwikkeling met Afghanistan, welke zal voorzien in het rechtskader voor het langdurig engagement van de EU.

Subsidiariteit:

Nederland heeft een positieve grondhouding ten aanzien van de subsidiariteit van de mededeling, omdat de EU een geschikt platform is waar gestreefd kan worden naar een betere coördinatie van de interventies van de lidstaten en de EU. Handelen door de EU kan effectiever en efficiënter zijn dan handelen door de lidstaten afzonderlijk, door het grotere gewicht van de EU in internationale besprekingen over Afghanistan.

Proportionaliteit:

De Nederlandse grondhouding over de proportionaliteit is positief. De mededeling is een geschikt middel ter vaststelling van de strategische doelen. De geplande inspanningen zijn passend ten opzichte van de beoogde doelen. Bovendien geeft de mededeling aan dat de strategie voorziet in het overkoepelend kader voor een indicatief uitvoeringsplan, waarbij rekening wordt gehouden met een taakverdeling tussen de EU-instrumenten en de interventies van de lidstaten.

Er is geen sprake van nieuwe financiële consequenties voor de EU-begroting en/of nationale begroting. De voorgestelde strategie zal zich met name richten op coördinatie van bestaande activiteiten van de EU en de lidstaten. Er worden ook geen extra administratieve lasten voorzien.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland verwelkomt de inspanningen van de Commissie en EDEO en steunt de aanzet voor de strategie. Het is goed dat de Commissie en EDEO samen met de lidstaten nadenken over lange termijn civiele inzet en meer synergie tussen inspanningen van de EU en lidstaten. Nederland

¹ Tijdens de Tokio Conferentie (2012) zegden donoren tot en met 2017 OS-steun toe in ruil voor meetbare voortgang op het gebied van politieke en economische hervormingen in Afghanistan (te beoordelen aan de hand van concrete doelstellingen en indicatoren, o.a. op het gebied van goed bestuur, rechtsorde en mensenrechten).

ondersteunt de gekozen vier prioriteiten. Deze sluiten aan bij de Nederlandse prioriteiten en terreinen waarop de EU reeds actief is. Daarbij is het goed dat ook in het voorstel het Tokyo Mutual accountability Framework (TMAF) een centrale plaats heeft en de basis blijft voor de toekomstige relatie tussen de internationale gemeenschap en de Afghaanse regering. Dit is voor Nederland van belang. Ook steunt Nederland het uitgangspunt dat het de Afghanen zelf zijn die verantwoordelijk zijn voor het succes van het transitieproces.

Voor Nederland is coherentie van verschillende instrumenten die door de EU worden ingezet (EUPOL, politieke/diplomatieke en OS-inzet) van belang. Dubbeling moet worden voorkomen. Daarom is coördinatie in de EU omtrent de inzet van de verschillende instrumenten essentieel.